

ใบความรู้ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่อง หน่วยที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

เรื่อง พุทธิวิเคราะห์ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น รายวิชาภาษาไทย ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

การที่นักเรียนจะวิเคราะห์เนื้อหาสาระของการอ่านและการพูดนั้น นักเรียนจะต้องรู้ว่าอะไรเป็นใจความสำคัญของเรื่อง อะไรเป็นเนื้อหาหลัก เนื้อหารอง ตอนใดเป็นใจความที่แสดงเหตุและผล ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ในขณะเดียวกันต้องใช้ความคิด ความรู้ และประสบการณ์ของนักเรียน เพื่อพิจารณาว่าเรื่องที่ฟังนี้มีความสมเหตุสมผลและมีความถูกต้องหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

การวิเคราะห์ข้อความใดเป็นข้อเท็จจริง ข้อความใดเป็นข้อคิดเห็น นักเรียนจะต้องตั้งใจอ่าน และตั้งใจฟังแล้วลองใช้หลักต่อไปนี้พิจารณาแยกแยะ

ลักษณะของข้อเท็จจริง	ลักษณะของข้อคิดเห็น
๑. มีความเป็นไปได้	๑. เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึก
๒. มีความสมจริง	๒. เป็นข้อความที่แสดงความคิดเห็น
๓. มีหลักฐานเชื่อถือได้	๓. เป็นข้อความที่แสดงการเปรียบเทียบ
๔. มีความสมเหตุสมผล	อุปมาอุปมัย
	๔. เป็นข้อความที่เป็นข้อเสนอแนะหรือเป็นความคิดเห็นของผู้พูดเอง

ตัวอย่างข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

ลักษณะของข้อเท็จจริง	ลักษณะของข้อคิดเห็น
๑. จังหวัดเชียงรายอยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทย	๑. เชียงรายมีภูมิประเทศที่สวยงามน่าอยู่
๒. การทำลายป่าไม้ทำให้เกิดความแห้งแล้ง	๒. กินผักบุ้งทำให้ตาหวาน
๓. แมวมีมือมีเท้าเบามาก	๓. คนที่เชื่อถือโชคกลาง เชื่อว่าแมวเป็นสัตว์ลึกลับ
๔. เมื่อข้าวราคาตกต่ำทำให้ชาวนาเดือดร้อน	๔. บ่าววีร้องเพลงได้อารมณ์มากที่สุด
๕. มงคลเป็นนักเรียนโรงเรียนวัดถ้ำปลาวิทยาคม	๕. สมชายชอบวิชาภาษาไทย

เราควรตระหนักถึงความสำคัญของการวิเคราะห์จากการอ่านการฟังและการดู เพราะทุกวันนี้ เป็นยุคแห่งข่าวสารข้อมูล เราจำเป็นต้องรับสารที่เข้ามาในชีวิตประจำวันอย่างมากมาย ทั้งสารที่เป็นเรื่องราวความรู้ บอกเล่าให้ทราบ ให้แนวคิด ให้ความเพลิดเพลิน และสารเชิงโน้มน้าวใจ หากเราไม่สามารถแยกแยะประเด็นสำคัญๆ ที่ประกอบกันขึ้นเป็นเรื่องราวได้ เราก็จะไม่สามารถนำประโยชน์จากการฟังและดูสารนั้นไปใช้ประโยชน์ได้เลย

การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น คือ การพิจารณารายละเอียดที่อ่าน ในแง่มุมต่างๆ เมื่ออ่านจบแล้วต้องแยกแยะได้ว่าอะไรคือข้อเท็จจริง อะไรคือข้อคิดเห็น มีความน่าเชื่อถือเพียงใด

ตัวอย่างการแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

“ประเทศหนึ่งๆ ต่างก็มีระบอบการปกครองแตกต่างกันออกไป ประเทศรัสเซียได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่ปกครองด้วยระบบสังคมนิยม ไม่มีศาสนา ไม่มีพระมหากษัตริย์ ถ้าข้าพเจ้า ต้องมีชีวิตอยู่ที่นั่น คงจะอีตอัดใจมิใช่น้อย เพราะข้าพเจ้าถือว่าทั้งสองสถาบันคือศูนย์รวมจิตใจของทุกคน”

ข้อเท็จจริง : ประเทศหนึ่งๆ ต่างก็มีระบอบการปกครองของตนเองไม่เหมือนประเทศอื่น
ประเทศรัสเซียมีการปกครองตามระบบสังคมนิยม ไม่มีศาสนา ไม่มีพระมหากษัตริย์

ข้อคิดเห็น : ถ้าข้าพเจ้าต้องมีชีวิตอยู่ที่นั่น คงจะอีตอัดใจมิใช่น้อย

: ข้าพเจ้าถือว่าทั้งสองสถาบันคือศูนย์รวมจิตใจของทุกคน

